

日本人とタイ人の謝罪に関する認識

—職場での状況をめぐって—

Angkhana Jirajerangchai、因京子

本調査研究は、一つは「過失認識」「謝罪行動」「負担」「叱責」などについて、日本人とタイ人はそれぞれどのような一般的認識をもっており、また、相手はどのように考えると期待しているかを知ることである。もう一つは、具体的な場面を設定して、タイ人の行動と日本人の反応について、それぞれがどのような期待を持っているかを知ることである。また、本稿では、主に、タイ人の立場に立って、タイ人の期待と実情がどうずれているかを観察することに主眼を置いて分析する。一般論としての認識についての調査では、明白に重大な責任がある場合の行動については大きなずれはないが、間接的な責任がある、重大とも言えない責任がある、などのグレイゾーン、また、叱責についての解釈などにおいて、無視できないずれが観察された。次に、特定の状況の下での行動についての調査では、日本人の選んだタイ人の行動とタイ人の選んだタイ人の行動を比べると、日本人はタイ人と違いがあると十分意識はしているが、「思いやり」としての「すみません」を期待するなど、日本人的行動を期待する面があり、また、タイ人には「言い訳」の行動が多いことなどが観察された。タイ人のこの傾向を日本人は理解しているが、あまり有利な行動ではないことを、情報として学習者に提供する必要があるだろう。

การเปรียบเทียบทรรสนะของคนไทยกับคนญี่ปุ่นที่มีต่อกันเกี่ยวกับการขอโทษ

- ณ สถานการณ์ที่ทำงาน -

อังคณา จิรจรรย์ชัย

CHINAMI Kyoko

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือเพื่อ (1) ศึกษาเปรียบเทียบทรรสนะโดยทั่วไปของคนไทยกับคนญี่ปุ่นที่มีต่อกัน ว่ามีความคิดและความคาดหวังต่อกันอย่างไรเกี่ยวกับเรื่อง “พฤติกรรมเมื่อทำผิดพลาด” “พฤติกรรมขอโทษ” “พฤติกรรมรับการพิตชอบ” และ “พฤติกรรมเมื่อถูกตำหนิ” (2) ศึกษาเปรียบเทียบทรรสนะของคนไทยกับคนญี่ปุ่นต่อพฤติกรรมของคนไทยว่ามีความคิดและความคาดหวังอย่างไร และงานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยมองจากตัวผู้วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นคนไทยเป็นหลัก ในประเด็นที่ว่าทรรสนะของคนไทยต่อคนญี่ปุ่นมีความคลาดเคลื่อนอย่างไร ผลปรากฏว่ามี 2 ประการที่จำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นคือ (1) เกี่ยวกับทรรสนะโดยทั่วไปนั้นมีความคลาดเคลื่อนที่ไม่สามารถมองข้ามได้คือ พฤติกรรมเมื่อมีความรับการพิตชอบทางอ้อม พฤติกรรมความรับการพิตชอบเมื่อทำผิดพลาดเล็กน้อย และการตีความเมื่อถูกตำหนิเป็นต้น (2) ทรรสนะต่อพฤติกรรมของคนไทยในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นนั้นในบางกรณีคนญี่ปุ่นทราบความแตกต่างของคนไทยกับคนญี่ปุ่นดี แต่ก็ยังคาดหวังให้คนไทยขอโทษเพื่อแสดงออกถึงความเอื้ออาทรเช่นเดียวกับที่คนญี่ปุ่นปฏิบัติ นอกจากนี้ยังพบว่าแม้ว่าคนญี่ปุ่นจะทราบว่า คนไทยมีแนวโน้มพฤติกรรมการพูดแก้ตัว แต่ก็ไม่สามารถยอมรับการพิตชอบการพูดแก้ตัวนี้ได้